

## Motion till riksdagen 2016/17:3073

av **Ola Johansson och Helena Lindahl (båda C)**

# Handlingsplan för radon

---

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att radonbidragets storlek och inriktning bör utredas och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utse Strålskyddsmyndigheten till den myndighet som ska ha övergripande ansvar för radonfrågan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge lämplig myndighet i uppdrag att inkomma med förslag på genomförande av ett regelverk med krav på radonmätning vid hustransaktioner eller fastighetsöverlåtelser och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

På miljömålportalen ([www.miljomal.se](http://www.miljomal.se)) görs bedömningen att miljömålen avseende radon i bostäder inte kommer att uppnås, på grund av att den nuvarande takten på mätningar och åtgärder är för långsam.

Det svenska nationella miljömålet om radon säger:

År 2020 skall byggnader och deras egenskaper inte påverka hälsan negativt. Därför skall det säkerställas att: - radonhalten i alla bostäder år 2020 är lägre än 200 Bq/m<sup>3</sup> luft.

För att påskynda och underlätta för landets hushåll att åtgärda förekomsten av radon i bostäder har Boverket sedan ett antal år tillbaka administrerat ett s.k. radonbidrag, där hushåll med radon kan ansöka om att få en del av sina åtgärdskostnader täckta. Från och med 2015 års statsbudget har dock radonbidraget fasats ut och kommer inom kort helt försvinna. När Boverkets senaste informationskampanj genomfördes 2006 ledde det till att ett stort antal radonåtgärder utfördes och de medel som var anslagna till radonbidraget var då inte tillräckliga. Ansökningarna och uttaget av radonbidraget har sedan successivt minskat som en direkt följd av avsaknaden av informationskampanjer om risker med radon i bostäder. Hushållen och fastighetsägarna har idag en sämre kunskap om riskerna med radon. Regeringen bör därför låta utreda om ett eventuellt

återinförande av radonbidraget kan leda till en ökning av antalet radonåtgärder i landets bostäder, samt vilken storlek och inriktning på anslaget som ger den bästa effekten.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) uppskattar att det finns närmare 325 000 bostäder med radonhalter som överstiger 200 becquerel per kubikmeter (Bq/m<sup>3</sup>). För att hitta och åtgärda alla dessa behövs mätningar i så gott som alla småhus och alla lägenheter med markkontakt eller med blåbetong i konstruktionen. Svensk Radonförening gör bedömningen att ca 2 miljoner bostäder bör mätas för att miljömålet ska nås till år 2020. Att bo i ett hus med förhöjda radonhalter i inomhusluften ökar risken att drabbas av lungcancer. Om det nationella miljömålet nås räddar vi årligen ca 100 personer från att drabbas av lungcancer.

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) har nu regeringens uppdrag att utreda genomförandet av EU:s strålskyddsdirektiv (2013/59/Euratom). I det arbetet ligger bl.a. att ta fram en nationell handlingsplan för arbetet mot radon i bostäder och på arbetsplatser. Denna handlingsplan ska träda ikraft 2018. Det är dock oklart hur denna nationella handlingsplan, med utgångspunkt i EU-direktivet, kommer att relatera till det svenska miljömålet. Det är viktigt att det svenska miljömålet uppfylls och inte skjuts på framtiden. Inte minst med tanke på att 500 personer årligen drabbas av lungcancer som en direkt följd av exponering av radon.

Strålsäkerhetsmyndigheten har också föreslagit att den ska bli samordnande myndighet med ett övergripande ansvar för radonfrågan. Detta är ett välkommet initiativ, med tanke på antalet myndigheter som är inblandade. Idag har följande myndigheter ett delansvar över radonfrågan:

- Socialstyrelsen – Allmänna råd för befintlig byggnation samt enskilda brunnar.
- Boverket – Nybyggnation.
- Arbetsmiljöverket – Arbetsplatser.
- Folkhälsomyndigheten – Folkhälsofrågor.
- Livsmedelsverket – Föreskrift om radon i vatten för kommunalt vatten och större vattentäkter.
- Sveriges geologiska undersökning (SGU) – Kartering av berggrunden, inventering av brunnar.
- Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) – Äger metodbeskrivningen om hur det ska mätas. Ansvar för strålningsfrågor etc.
- Länsstyrelsen – Beviljar radonbidraget som ges ut av Boverket.
- Swedac – Ackreditering av mätlaboratorier.

Vi föreslår att regeringen slår fast att Strålsäkerhetsmyndigheten får det övergripande samordningsansvaret för radonfrågan och att den kommande nationella handlingsplanen ska inbegripa en plan för hur miljömålet ska uppnås till 2020.

Vi vet att det i ett stort antal fall saknas relevanta radonmätningar i samband med överlåtelse av privata fastigheter. En orsak till detta är ofta att köparen är okunnig, eller att säljaren/mäklaren anser att en kompletterande radonmätning försenar transaktionen. En mycket enkel åtgärd vore att ställa krav på att en aktuell radonmätning ska vara genomförd innan en hustransaktion eller fastighetsöverlåtelse kan träda i kraft. På så sätt skyddar vi den som köper en fastighet från att ovetande drabbas av exponering av radon. Vi anser att regeringen bör ge lämplig myndighet, i det fall frågan inte ingår i den nationella handlingsplanen, i uppdrag att inkomma med förslag på genomförande av ett sådant regelverk.

*Ola Johansson (C)*

*Helena Lindahl (C)*